

УДК 378.13:37.013.47

DOI: 10.36550/2415-7988-2023-1-210-22-26

ІВАНІЙ Ігор Володимирович –

доктор педагогічних наук, доцент
доцент кафедри ТМФК Сумського державного
педагогічного університету імені А.С. Макаренка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8245-1371>
e-mail: ivanii.ihor@gmail.com

МЕХЕД Ольга Борисівна –

доктор педагогічних наук, доцент,
професор, завідувач кафедри біології
Національного університету «Чернігівський
колегіум» імені Т. Г. Шевченка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9485-9139>
e-mail: mekhedolga@gmail.com

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО МІЖНАРОДНОЇ КОМУНІКАЦІЇ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ

У статті розглядається використання компетентнісно-культурологічного підходу в процесі формування готовності до міжнародної комунікації майбутніх фахівців з фізичної культури та спорту. Мета дослідження – науково обґрунтувати компетентнісно-культурологічний підхід до формування готовності до міжнародної комунікації майбутніх фахівців з фізичної культури та спорту. Компетентнісно-культурологічний підхід забезпечує варіативність освіти на основі принципів культурного плюралізму та унікальності кожної культури. Він сприяє рівноправному діалогу між культурами, встановленню контактів із великими традиціями та цінностями народів, а також сприяє взаєморозумінню й взаємозбагаченню. Запропонований підхід призводить до ускладнення особистісно-сміслового розвитку майбутніх фахівців, сприяє їх орієнтації в різних типах культури, цивілізації і норм спілкування, а також адекватно впроваджувати явища і факти культури та вибирати відповідні стратегії взаємодії в різних типах міжкультурного спілкування. Особливість даного підходу виникає в тому, що він охоплює не тільки національні культури, але й соціальні субкультури. Питання культурного плюралізму розглядаються в контексті виховання толерантності та лібералізму, коли у особи, що вчиться, є воля вибору як освітнього шляху, так і культурного виміру, які не нав'язуються їй, але є її власними. Таким чином, студенти підтримують уявлення про цінності, орієнтири та життєві стилі різних соціальних груп у суспільстві. Основною метою цього підходу є розвиток емпатії студентів за відношенням до людей різних етносів та соціальних шарів, а також навчання їх допомоги ці різниці під час міжкультурного спілкування. Компетентнісно-культурологічна модель сучасної соціально-гуманітарної освіти можлива при умові пріоритету свободи і культурного плюралізму, заснованого на пошуку погодження і консенсусу в процесі творчого діалогу. У цьому плані полікультурний і поліетнічний вимір є детермінантою сучасної вищої професійної фізкультурної освіти, а взаємозв'язок їх складових є головною умовою реалізації компетентнісно-культурологічної парадигми у формуванні готовності до міжнародної комунікації майбутніх фахівців фізичної культури та спорту.

Ключові слова: формування готовності, міжнародна комунікація, фахівці з фізичної культури та спорту, полікультурний освітній простір.

IVANII Ihor Volodymyrovych –

Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor
Associate Professor Sumy State Pedagogical
University named after A.S. Makarenko
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8245-1371>
e-mail: ivanii.ihor@gmail.com

MEKHED Olha Borysivna –

Doctor of Pedagogical Sciences, associate professor
Professor, Head of the Department of Biology
T.H. Shevchenko National University
"Chernihiv Colehium"
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9485-9139>
e-mail: mekhedolga@gmail.com

DEVELOPING THE READINESS FOR INTERNATIONAL COMMUNICATION OF FUTURE SPECIALISTS IN PHYSICAL CULTURE AND SPORTS

The article substantiates the use of a competence-cultural approach in the formation of readiness for international communication of future specialists in physical education and sports. With the competence-cultural approach, the variability of education is based on the principles that come from the cultural pluralism and self-existence of each culture, imagining the unique wealth of opportunities for their equal dialogue, based on establishing contacts with the traditions and values of different peoples, their mutual understanding and mutual enrichment. The purpose of the study is to scientifically substantiate the competence-cultural approach to the formation of readiness for international communication of future specialists in physical education and sports.

According to the research, the proposed competence-cultural approach contributes to personality development and provides students with the ability to understand different types of cultures, civilizations and the norms of communication associated with them, as well as to adequately interpret cultural phenomena and facts, to choose effective strategies for intercultural interaction in a literary environment. The peculiarity of this approach is that it covers not only national cultures, but also social subcultures. The proposed competence-cultural approach ensures the personal and meaningful development of future specialists, allows them to navigate in different types of cultures, civilizations and norms of communication related to them, to adequately implement the phenomena and facts of culture and to correctly choose interaction strategies in different types of intercultural communication. Conclusions. The competence-cultural model of modern socio-humanitarian education is possible under the condition of prioritizing freedom and cultural pluralism, based on the search for agreement and consensus in the process of creative dialogue. In this regard, the multicultural and polyethnic dimension is a determinant of modern higher professional physical education, and the interrelationship of their components is the main condition for the implementation of the competence-cultural paradigm in the formation of readiness for international communication of future physical culture and sports specialists.

Key words: formation of readiness, international communication, specialists in physical culture and sports, multicultural educational space.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. У системі освіти України наразі формуються загальнокультурні компетенції, які в основному мають загальний характер і не мають достатнього конкретного зв'язку з необхідними знаннями, вміннями і навичками. Реалізація культурно-гуманістичної функції освіти потребує розробки культурологічних принципів, на яких може базуватися система соціально-гуманітарної освіти. Це дозволяє не тільки забезпечити вузькопрофесійну підготовку студентів, але й створити умови для формування особистості, яка є цільною й багатогранною біосоціокультурною істотою з культурною і моральною складністю. У контексті сучасних тенденцій в Україні, які характеризуються взаємодією, взаємозбагаченням та інтеграцією різних культур, найбільш ефективним підходом в освіту, на думку нашої сфери, є компетентно-культурологічний підхід.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз літературних джерел дозволив з'ясувати, що сучасні наукові дослідження присвячені вивченню різних аспектів формування комунікативної культури (О. Гаврюлюк, В. Полторацька, Г. Кондрацька), особливостей формування продуктивного стилю спілкування (Г. Міхно, С. Гарькавець, Л. Волченко), професіоналізму, професійної культури, професійної компетенції (О. Дубасенюк, В. Лозова, І. Підласий, В. Семиченко, С. Сисоєва).

Важливе значення для формування готовності до міжнародної комунікації майбутніх фахівців з фізичної культури та спорту мають праці вітчизняних учених, зокрема Г. Кондрацької, якою розроблено систему формування професійно-мовленнєвої культури майбутніх фахівців фізичного виховання, що базується на застосуванні комунікативно-компетентнісного підходу, інтерактивних особистісно-орієнтованих технологій пов'язаних з аксіологією [5]. Автори [2, 8], розглядаючи формування інформативно-комунікативну компетентність майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту, ґрунтовано розкриває технології та засоби її формування (електронні посібники, онлайн - інструменти

тощо). У роботі [4] автором аналізується проблема діалектичного взаємозв'язку принципів полікультурності та поліетнічності в функціональному вимірі спеціальної фізкультурної освіти. Розглянуто систему культурологічних умов модернізації змісту фізкультурно-спортивної освіти у контексті залучення до етнічної, національної та світової культури. Однак систематично питання формування готовності до міжнародної комунікації майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту на основі компетентнісно-культурологічного підходу практично не досліджувалось.

Мета дослідження – науково обґрунтувати компетентнісно-культурологічний підхід до формування готовності до міжнародної комунікації майбутніх фахівців з фізичної культури та спорту.

Методи та організація дослідження. Сучасна соціально-гуманітарна освіта побудована на основі інтегративного компетентнісного культурологічного підходу, сприяє взаєморозумінню й співробітництву між студентами поза залежністю від етнічної й релігійної належності. Це, на нашу думку (Н. Брюханова [1], Г. Філіпчук [7], І. Іваній [4] та інші), сприяє формуванню загальнолюдських якостей особистості майбутніх фахівців фізичної культури та спорту на основі посилення універсальних цінностей світової культури [4].

Компетентнісно-культурологічний підхід надає нове сприйняття аксіологічної проблематики, яка є важливою для педагогічної науки. У сучасному контексті культурного плюралізму або мультикультуралізму, коли вибір конкретних моделей чи форм поведінки залежить від самої особи, а не визначається державою, антропологічні характеристики суб'єкта стають вирішальними. У рамках компетентнісно-культурологічного підходу, варіативність освіти ґрунтується на принципах, що впливають з розмаїтості культур і унікальності кожної з них. Кожна культура є цінним джерелом можливостей для взаємодії та співпраці, ґрунтуючись на зв'язках з традиціями та цінностями різних народів, на взаєморозумінні та взаємному збагаченні. Проте,

жодна культура не має претензій на абсолютну універсальність, оскільки культурна ідентичність і різноманітність є взаємопов'язаними. Ця взаємодія розширює можливості всебічного розвитку людини, дозволяючи використовувати сили власної культурної спадщини та відтворювати елементи інших культур. Через діалог між культурами, обмін думками та досвідом, людина продовжує збагачувати свою культуру та творчо виражати себе. У цьому контексті культурний плюралізм не лише розглядається як прийняття культурних різниць, але й як здатність побудувати конструктивне ставлення до ідей інших людей, проявляти толерантність до їхніх поглядів і цінностей. Проблеми культурного плюралізму розглядаються в контексті виховання толерантності та лібералізму, коли у особи, що вчиться, є воля вибору як освітнього шляху, так і культурного виміру, які не нав'язуються їй, але є її власними. У цьому контексті важливим є зусилля людини спрямовувати свою правоту і визнавати свободу вибору інших. Компетентісно-культурологічний підхід зосереджений на вирішенні соціокультурних педагогічних завдань, спрямованих на засвоєння знань про інші культури, виховання толерантності та поваги до інших народів, формування загальнолюдських цінностей, міжкультурного діалогу та етнічної співдружності. Завдяки отриманому досвіду міжкультурного спілкування людина розглядає світ ширше й з проявом терпимості ставиться до культурної різноманітності інших людей.

Відповідно до проведених досліджень, компетентісно-культурологічний підхід, запропонований у даному контексті, сприяє розвитку особистості та надає студентам здатність розуміти різні типи культури, цивілізації і пов'язані з ними норми спілкування. Крім того, цей підхід дозволяє студентам адекватно інтерпретувати культурні явища і факти, вибирати ефективні стратегії міжкультурної взаємодії, зокрема в літературному середовищі. Особливість даного підходу виникає в тому, що він охоплює не тільки національні культури, але й соціальні субкультури. Таким чином, студенти підтримують уявлення про цінності, орієнтири та життєві стилі різних соціальних груп у суспільстві. Основною метою цього підходу є розвиток емпатії студентів за відношенням до людей різних етносів та соціальних шарів, а також навчання їх допомоги ці різниці під час міжкультурного спілкування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Викладання соціально-гуманітарних наук на основі заявлених підходів, як показала практика, сприяють самоудосконаленню, духовному і моральному зростанню людини, подоланню соціальної аномалії та негативних явищ у міжнародному середовищі [5, с. 387]. Головним завданням соціально-гуманітарної освіти постає розвиток вільного критичного

мислення молоді людини, її здатність до самостійного відповідального вибору життєвих цінностей і моделей поведінки при повазі до поглядів і інтересів інших людей. Полікультурний освітній простір заохоченню культурної різниці як відбиття культурної багатогранності, терпимого, поважного відношення до думки опонента. Становлення толерантної культури здійснюється як неперервний дискурс різних соціальних інтересів й умінь пошуку погоджень і синтезів пов'язуючи студентів. Компетентісно-культурологічний підхід в умовах варіативної освіти дозволяє шлях назустріч культурному плюралізму, розкриваючи при цьому особливості кожної культури і одночасно культуру толерантності. Стержневою у цій культурі є категорія «терпимості», яка трактується як спрямування досягти взаємного розуміння й погодження інтересів без застосування яких-небудь шляхів тиску або спонукання. Компетентісно-культурологічний підхід, розглянутий з позиції «діалогу культур» насамперед включає в себе багатогранність особистісно орієнтованих ідей, соціальних позицій, ціннісних орієнтацій, які набувають своєї значущості тільки погодженні й співставленні з іншими, тобто через діалог. У сучасній педагогіці представники школи діалогу культур (І. Чорноморденко, О. Петуніна, І. Бондаревська та ін.), роблячи акценти на становленні людини культури, виступають проти монологічності мислення, заперечують нетерпимість до чужого слова і думки. Для них важливим є розуміння іншої культури й задоволення культурною різноманітністю. Зокрема, дослідження О. Петуніної передбачає вихід людини за межі історично сформованих культур і через це – формування у нього здатності мислити історично й діалогічно. Людина в культурі, з однієї сторони, прагне зберегти створене попередніми поколіннями, а з другої – завжди творить свій світ, змінюючи його. Автор висловлює думку про необхідність «зміни змісту й смислу самої ідеї освіти в контексті ідеї культури» [6]. Освіта тут є унікальним соціокультурним механізмом, що дозволяє людині здійснювати власне індивідуальне буття в культурі, виявляючи своє власне «Я», свою здатність до творчості.

«Діалогісти» вбачають освіту як культуротворчий процес спілкування, спрямований на розуміння мови «чужої» культури, як зростання суб'єктивних властивостей особистості, які визначають міру її свободи, її гуманізм, духовності, життєдіяльності. Діалог – це не тільки відстоювання своєї культурної позиції і цінностей, але й поважне, толерантне відношення до іншої культури та її цінностей. Прийняття й розуміння інших культурних позицій і цінностей, уміння знайти компроміс, свідчать про те, що людина є не тільки освіченою, але й культурною. Діалог означає таку форму міжсуб'єктивної

взаємодії, яка заснована на дружній повазі й любові, на гуманних людських відносинах, що визнають цінності кожної особистості. Людина виступає суб'єктом творчої діяльності, носієм активності, «волі до діалогу» зі всім, що її оточує в світі, рівно як і з самим собою [3, с. 27]. З цих позицій у процесі варіативної освіти відбувається становлення і розвиток людини як самодіяльного і самосвідомого, суспільної та індивідуальної істоти, яка творить культуру.

В умовах варіативності непомірно зростає значення культурно-гуманістичної парадигми, яка орієнтує освіту на толерантні педагогічні відносини, при яких не одна із існуючих культур не може нав'язуватися студентом у якості норми або догмату. Відбувається вільний вибір студентами культурних цінностей, «діалог культур» не заперечує пошуку спільних культурних принципів. Моделювання різних ситуацій міжкультурної комунікації відтворюючий модель діалогу культур – реальний продуктивний шлях організації освітнього простору як варіативного, полікультурного і у той же час цілісного та єдиного. Відкритий ціннісний діалог необхідний для того, щоб у його межах встановлювалося свідоме погодження або непогодження у відношенні до цінностей не виключає ціннісного конфлікту. Гуманістичний освітній простір, побудований на принципах відкритості, терпимості й довіри відбиває виявлені протиріччя процесу ціннісних змін. Вони усвідомлюються і сприймаються студентами у процесі вільного самовизначення і вибору цінностей. Певні труднощі тут представляють пізнання, розуміння й сприйняття ціннісного змісту іншої культури, розвиток здатності надати наукову «оцінку ефективності ціннісних систем» [7, с. 38-39].

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Компетентнісно-культурологічна модель сучасної соціально-гуманітарної освіти можлива при умові пріоритету свободи і культурного плюралізму, заснованого на пошуку погодження і консенсусу в процесі творчого діалогу. У цьому плані полікультурний і поліетнічний вимір є детермінантою сучасної вищої професійної фізкультурної освіти, а взаємозв'язок їх складових є головною умовою реалізації компетентнісно-культурологічної парадигми у формуванні готовності до міжнародної комунікації майбутніх фахівців фізичної культури та спорту.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Брюханова Н.О. Компетентний фахівець – цільовий орієнтир сучасної про сесійної освіти. *Професійна освіта: методологія, теорія та технології*. 2015. Вип. 1. С. 16–25.
2. Володько І.В. Формування інформативно-комунікативної компетентності майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту: автореф. дис. канд. пед.

наук: 13.00.04 / Нац. пед. ун-тет імені М.П. Драгоманова, Київ, 2006. 20 с.

3. Завгородня Є.Є. До проблеми розвитку творчого потенціалу особистості. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2015. № 4 (45). С. 25–28.

4. Іваній І.В. Основи професійно-педагогічної культури фахівця фізичного виховання та спорту: навч.-метод. посіб. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2016. 196 с.

5. Кондрацька Г.Д. Професійно-мовленнєва культура майбутнього фахівця фізичного виховання в системі вищої освіти: монографія. Дрогобич: РВВ ДДПУ імені Івана Франка, 2017. 450 с.

6. Петутіна О.О. Діалог культур: нові напрямки та інструменти дослідження. *Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти*: збірник наукових праць. Харків: НТУ «ХПІ», 2018. Вип. 49 (53). С. 107–121.

7. Філіпчук Г.Г. Культурологічна основа сучасної освіти. *Педагогічна і психологічна науки в Україні*: збірник наукових праць у 5 томах. Том 2. Дидактика, Методика, інформаційні технології. Київ: Педагогічна думка, 2007. С. 37–45.

8. Швидкий А. Л., Мехед Д. Б., Мехед О. Б. Особливості впровадження інформаційних технологій у навчальний процес (психологічний аспект). Збірник наукових праць. Педагогічні науки. Випуск 61. Херсон: ХДУ, 2012. С. 401-406

REFERENCES

1. Briukhanova, N.O. (2015). Kompetentnyi fakhivets – tsilovyi oriientyr suchasnoi pro sesiinoi osvity. [A competent specialist is the target guide of modern professional education]. *Profesiina osvita: metodolohiia, teoriia ta tekhnolohii*. [in Ukrainian].
2. Volodko, I.V. (2006). Formuvannia informatyvno-komunikatyvnoi kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv fizychnoho vykhovannia ta sportu [Formation of informative and communicative competence of future physical education and sports specialists]. *avtoref. dys. kand. ped. nauk: 13.00.04 / Nats. ped. un-tet imeni M.P. Drahomanova, Kyiv*. [in Ukrainian].
3. Zavorodnia, Ye.E. (2015). Do problemy rozvytku tvorchoho potentsialu osobystosti [To the problem of the creative potential of the individual]. *Neperervna profesiina osvita: teoriia i praktyka*. № 4 (45). 25-28. [in Ukrainian].
4. Ivaniy, I.V. (2016). Osnovy profesiino-pedahohichnoi kultury fakhivtsia fizychnoho vykhovannia ta sportu [Basics of the professional and pedagogical culture of a specialist in physical education and sports]: *navch.-metod. posib*. Sumy: SumDPU imeni A.S. Makarenka. [in Ukrainian].
5. Kondratska, H.D. (2017). Profesiino-movlenniava kultura maibutnoho fakhivtsia fizychnoho vykhovannia v systemi vyshchoi osvity [Professional speech culture of the future physical education specialist in the higher education system]. *Drohobych: RVV DDPU imeni Ivana Franka*. [in Ukrainian].
6. Petutina, O.O. (2018). Dialoh kultur: novi napriamky ta instrumenty doslidzhennia [Dialogue of cultures: new research directions and tools]. *Problemy ta perspektyvy formuvannia natsionalnoi humanitarno-tekhnichnoi elity*: *zbirnyk naukovykh prats*. Kharkiv: NTU «KhPI». Vyp. 49 (53). 107-121. [in Ukrainian].

7. Filipchuk, H.H. (2007). Kulturolohichna osnova suchasnoi osvity. [Cultural basis of modern education.]. Pedahohichna i psykholohichna nauky v Ukraini zbirnyk naukovykh prats u 5 tomakh. Tom 2. Dydaktyka, Metodyka, informatsiini tekhnolohii. Kyiv : Pedahohichna dumka. [in Ukrainian].

8. Shvydyki, A.L., Mekhed, D.B., Mekhed, O.B. (2012). Osoblyvosti vprovadzhennia informatsiinykh tekhnolohii u navchalnyi protsess (psykholohichni aspekt) [Peculiarities of the implementation of information technologies in the educational process (psychological aspect)]. Zbirnyk naukovykh prats. Pedahohichni nauky. Vyp. 61. Kherson : KhDU. [in Ukrainian].

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

ІВАНІЙ Ігор Володимирович - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри ТМФК Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка

Наукові інтереси: методика викладання у вищій школі

МЕХЕД Ольга Борисівна – доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри біології Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г.Шевченка

Наукові інтереси: методика викладання у вищій школі

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

IVANII Ihor Volodymyrovych - Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of TMFC, Sumy State Pedagogical University named after A.S. Makarenko

Scientific interests: teaching methods in higher education

MEKHED Olha Borysivna – Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Head of the Department of Biology of the Chernihiv Collegium National University named after T. G. Shevchenko

Scientific interests: teaching methods in higher education.

Стаття надійшла до редакції 16.07.2023 р.

УДК 378.091:004.891

DOI: 10.36550/2415-7988-2023-1-210-26-33

МАЗУРОК Тетяна Леонідівна –

доктор технічних наук, професор,
завідувачка кафедри прикладної математики та інформатики
Південноукраїнського національного педагогічного університету
імені К.Д. Ушинського

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7829-4446>

e-mail: t.l.mazurok@pdpu.edu.ua

ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В АДАПТИВНОМУ УПРАВЛІННІ НАВЧАННЯМ

Стаття присвячена аналізу особливостей навчання як цілеспрямованого, керованого процесу та визначенню ролі сучасних засобів штучного інтелекту в розробці автоматизованих систем керування навчанням. Мета статті полягає у визначенні можливостей використання сучасних інтелектуальних технологій для реалізації адаптивного контролю індивідуалізованого навчання. У процесі дослідження використовувалися дидактичний аналіз, методи системного аналізу та штучного інтелекту.

У статті аналізуються особливості навчання як керованого процесу, що визначається слабкою формалізацією, використанням поєднання аналітичних та евристичних моделей, перевагою в умовах випадкових зовнішніх впливів, апріорною неповнотою інформації та невизначеністю цілей, що обумовлює використання засобів штучного інтелекту для реалізації систем автоматизації управління індивідуалізованим навчанням. Проведене дослідження дозволило визначити найбільш актуальні завдання при створенні адаптивних систем керування навчанням, проаналізувати необхідні компоненти структурно-параметричних схем керування, які мають вкладену структуру та відповідні інтелектуальні перетворення. Обґрунтовано вибір моделей керування та інтелектуальних технологій для їх реалізації. До основних інтелектуальних перетворень, що необхідно здійснити, визначено: перетворення міркувань експертів викладачів до структурно-параметричної моделі навчальної дисципліни на основі застосування нечітких множин та відношень; перетворення міркувань експертів викладачів щодо міжпредметних взаємозв'язків до коефіцієнту інтеграції між двома дисциплінами на основі нечіткого виведення; перетворення даних про інтеграційні зв'язки між навчальними дисциплінами в систему нечітких правил щодо їх впливу на формування компетентностей на основі нечіткої кластеризації; перетворення даних про досягнення поточних дидактичних цілей до ступеня сформованості системи компетентностей на основі нечіткого виведення за ієрархічною базою знань.

Сформульовані чотири типи відповідних дидактичних завдань, які є складовими у забезпеченні адаптивного контролю навчання. У результаті дослідження отримано визначення основних засобів створення адаптивних систем контролю навчання, наведено приклади постановки індивідуальних дидактичних завдань та їх вирішення.

Ключові слова: адаптивне управління навчанням, інтелектуальні технології управління, індивідуалізоване навчання, управління ступенем інтеграції, автоматизоване управління.

MAZUROK Tetiana Leonidivna –
doctor of technical sciences, professor,
Head of the department of applied